

VÍCE JAK 1,000 OSOB ZAHYNULO PŘI KATASTROFĚ NA CHICAGSKÉ ŘECE

Jezerní parolod Eastland, na níž nalézalo se 2,500 výletníků, převrátila se před odjezdem v přístavišti v sobotu v hodinách ranních.

VELKÝ POČET KRAJANŮ MEZI NEŠTĚSTNÝMI OBĚTI.

V českých distriktech chicagských panuje smutek. — Celé české rodiny zahynuly. — Velký počet krajanů z Berwynu a Cicera mezi utonulými.

V sobotu minulého týdne v časné ranní době došlo v Chicagu k strašlivé katastrofě, jež svými rozměry řadí ji mezi největší v poslední době. Jezerní parník Eastland, který na palubě měl, dle nejposlednějších zpráv, 2,408 cestujících, sestávajících hlavně ze zaměstnanců Western Electric Co., jež závod nalezají se v distriktu, který převážně obydlen je Čechy a jinými Slovany, kteří také v značném počtu v továrně jsou zaměstnáni, převrátil se na bok a strhl do chladných vod všechny, kdož se na něm nalézali. Ti, kdo nalézali se ve vnitřních kajutách, ocitili se v pasti, z níž nebylo východisté. Většina jich rovněž zahynula. Eastland byl jednou z lodí, které Western Electric Co. zjednala pro výlet svých zaměstnanců, kteří měli strávit den ve volné přírodě v okolí města Michigan City.

Katastrofa udála se v 7:40 hod. ráno při stavění parníků v chicagské řece, nalézající se na severní Clark a severní LaSalle ulicích. Loď naplněna byla účastníky, kteří těšili se na pobyt v přírodě. Jásot a smích rozléhal se na palubách a proněnil se v pláč a výkřiky uděšení, když loď v jedné chvíli počala se nakláněti. Neměla patrně dostatek zatížení a když větší počet účastníků výletu shromáždil se na jedné straně, nemohla býti udržena rovnováha. Celá katastrofa udála se v pěti minutách. Ve chvíli nebezpečí mužstvo loď dávalo výstrahu a kapitán nařídil výstup všech cestujících na břeh, ale pohromě tím již zabráněno býti nemohlo. Někteří z cestujících s nakloněného parníku skočili a snažili se zachrániti, jiní byli do vod smeteni. Odehrály se scény srdcelomné. Celá řada osob tonoucích a s vlnami zápasících unášená byla k mostu při Wells ulici. Hrozné výjevy tyto odehrávaly se před očima velkého počtu lidí, nalézajících se na pobřeží.

Potápěči, policisté, hasiči a velká řada občanů podílela se při záchranných pracích a všechno bylo učiněno, aby zachránili se co největší počet účastníků. Město rozložilo všech svých zdrojů k záchranné a pomocné práci. Obchodní podniky rychle vysílaly na místo katastrofy nákladní automobily, aby oběti katastrofy mohly býti dopravovány do márníce a zachráněni do nemocnice a lékařských ústavů. Velké množství pulmatorů bylo ihned posláno k stavění parníků. Parník Theodore Roosevelt, jenž v době neštěstí zakotven byl nedaleko, přeměněn byl v prozatímní márníci a během první hodiny po neštěstí dopraveno bylo na 200 mrtvol. Na loď pak nalézali se také lékaři, kteří snažili se pomocí pulmatorů zachraňovati ty, kdož jevíli známku života. V mnohých případech se jim to podařilo a v jiných úsilí bylo marné.

Zpráva o strašlivé katastrofě šířila se rychlostí blesku po městě a zvláště v distriktech, v nichž bydlily rodiny účastníků výletu, vzbudila hrůzu, obavy a strach. Lidé v zástupech přicházeli na místo neštěstí, aby jednak nabídli svoji pomoc při pracích zachraňovacích a jednak, aby vyvolali něco o osudu svých dražších.

Mezi krajanů v České Kalifornii, Novém Táboře, v Plzni a západních předměstích Chicaga nastal velký poplach. Strach a úzkost zavládly v mnohých českých rodinách, které na parníku měly své syny, deery anebo příbuzné. Na další zprávy bylo čekáno s nedočkavostí a každé zvláštní vydání listů šlo jako na dračku.

Do večera v pondělí vytaženo bylo z chicagské řeky 860 mrtvol, ale celkový počet obětí odhadováno byl na 1,276. Z horší události počtu mrtvol 750 prošla márníci Druhého pluku, kde 735 zjištěno. Z těchto pak 730 zveřejněno bylo přáteli a příbuznými obětí. V přítomné době nalézá se kolem třiceti nestotožněných v márníci. V pondělí večer odhadovalo se, že 460 osob dodatečně stalo se obětí strašlivé katastrofy. Tito byli doposud pohřbováni. Po mrtvolách v řece bylo pátráno dále a každé chvíli vyloveny byly některé z nich.

Potápěči, kteří pracují ve vnitřní loď, našli mnoho mrtvol. Některé mrtvoly během noci na uterek vyplovaly na povrch a to vede k domněnce, že více mrtvol vyplave na povrch. Práví se, že bude to trvati několik dní, než vrak loď bude možno zvednouti. Mnozí navrhovali, aby loď rozpořena byla dynamitem, ale proti tomu postavil se koroner Hoffman, který prohlásil, že dosavadní způsoby dostačí, aby všechny mrtvoly mohly býti z loď odstraněny. Bude to trvati ještě několik dní než zjištěno přesně počet obětí. Počet zachráněných není možno doposud přesně zjištěti. Odhaduje se na 1,000 anebo více. Mnozí soudí, že někteří zachráněni odebrali se rychle k svým rodinám, aniž by autority uvědomili o tom a z toho usuzují, že počet obětí nebude přesahovati 1,000.

Ihned po katastrofě kapitán loď Harry Peterson, a první jeho příručí, Dell Fisher, byli zatčeni a dopraveni na požární loď Graeme Stewart. Odstranění jich bylo nutné, ježto rozhovor s nimi mezi lidem bylo velké a byly obavy, že budou lynčováni. Také W. C. Steele, sekretář a pokladník St. Joseph Steamship Co., která vlastnila parník Eastland, postavený na jezere Eric v roce 1903 a později opravený, po nešťastí svrsek byl příliš těžký, byl zatčen. Parník tento byl pro navzat Indiana Transportation Co. Námořní architekti prohlásují, že parník měl svrsek příliš těžký a zatížen byl nedostatečně. Tím dá se vysvětliti, že převrátil se v pěti minutách, když na jedné straně jeho shromáždilo se mnoho lidí.

byl tak silný, že někteří z cestujících nastoupili cestu na pravou stranu paluby. Parník ale rychle naklonoval se k levé straně. Cestující rychle ubírali se na pravou stranu lodi za pokřiků dětí a žen. Trvalo to plných pět minut, než parník klesl na bok do vody. To vše událo se před zraky četných lidí, shromážděných na břehu, kteří s hrůzou sledovali vývoj katastrofy. Pláč a nářek plnil ovzduch.

Ličení katastrofy ocitým svědkem.

Očitým svědkem katastrofy té hned v její počátek byl krajan p. Ant. Lalla z čísla 2340 Prairie ave., který jest pozemkovým jednatelem pro firmu Sanborn Investment Co., která má svoje úřadovny v budově plynárenské společnosti na Michigan ave. a Adams ul. Pan Lalla vypravoval, že v době neštěstí nacházel se na mostě sev. Fifth ave., kde si všiml dvou parníků, naplněných výletníky. Byly to parník "Eastland" a "Roosevelt". Na palubách obou loď velice mnoho pasažerů a síce žen, mužů a dětí. Zvláště paluba prvního parníku zdála se mu býti přeplněna. Chvilku sledoval uvolňování parníku zmíněného, který byl připoután velikými lanými. Tato byla obtožena kolem několika velikých a silných kůlů, které viděti lze při dohledu. Dával se, jak lanka ta uvolňuje a tu na jedinou upozoroval, že loď výše uvedená naklání se na opačnou stranu, kde musila býti na vřehni palubě značně přetížena. Než pak se madal, loď se úplně převrátila za srdce vrvoucí pokřiků všech, kteří nepadali do vody pro zmíněné neštěstí, ale kteří do ní skákali drže ve snaze zachrániti se před smrtí, která zdála se jim býti neodvratnou. V okamžiku hečtila se hladina řeky podle překopceho parníku spoustou zápasících s vlnami, kteří zoufale volali o pomoc. Zvláště hroznou podivnou poskytovaly matky, které samy nedbaly životů vlastních, ale nad zřeteli měly jen děti svoje, které držely na rukách, vztýčující se nad oblétající je vlny, kterým snažily se je vyrvat. O pomoc volali nejen muži, ale i ženy, chlapečci a děti a zoufalé výkřiky vycházely i z otevřených oken v jednotlivých kajutách ve vnitřku přeplněného kolosa. Na břehu stálo pak mnoho těch, kteří příbuzné a známé svoje přišli vyprovodit a pro které podivná ta byla divadlem, na jehož hrůzy nezapomenou do smrti nejděti. Výjevy, které se na místě neštěstí odehrávaly hned po katastrofě, působily na některé jednotlivce a zvláště na ženy velice zhrubně. Tyto stávaly se hysterickými a omdlevaly. Celá řada jich musila býti dopravena do nemocnice v nejbližším okolí. Několik jednotlivců přý se dokonce pro záškrť hrůzy zbláznilo.

Vyšetřování příčin uděné chicagské katastrofy.

Podrobnosti, které nyní docházejí, nasvědčují tomu, že katastrofa dala se zabrániti. Federální a státní autority zahájily nyní vyšetřování hrůzného neštěstí, aby vyzvěděly, kdo je za ně zodpověden. Ihned po katastrofě zahájen byl výslech loďního mužstva a úředníků. Jedná se tu hlavně o dvě otázky: Stalo se neštěstí následkem toho, že system zatížení loď byl chybný? Bylo na loď puštěno více lidí, než regulace dovolují? Na obě otázky získáno bylo již několik odpovědí. Koronerova porota zahájila výslech v úterý tohoto týdne. Mezitím státní, městské a federální autority budou shromažďovati údaje, aby bylo zjištěno, na koho spadá zodpovědnost za toto strašlivé neštěstí, jež hrůzou a rozsahem překonává všechny podobné katastrofy v historii této země.

Zprávy o českých obětech loď Eastland.

Dle sdělení chicagského Denního Hlasatele zaslouho vřehního bařlika municipálního soudu, p. A. J. Čermáka zřízeno bylo ve zbrojnici zvláštní české oddělení, jež v činnosti zůstane do té doby, pokud nebudou zotožněny všechny mrtvoly a pokud se bude někdo z krajanů pohřbovati. Pan Čermák oddělení to vymohl za tím účelem, aby se věnovala náležitá pozornost krajanům a spolu s tím, aby se usnadnila veškerá práce jejich s pátráním po pohřešovaných a se stotožňováním jich.

České chicagské listy sdělují, že počet českých obětí této hrozné katastrofy jde do set. O dosud stotožněných mrtvolách krajanů sděluje Denní Hlasatel dne 26. července následující:

Srdcelomné scény, odehrávající se během noci na večerejšek a po celý večerejšek den v budově 2. pluku Armory měly truchlivé své pokračování ve všech téměř závodech českých pohrobů. Nebylo jedné osady české, ve kteréž by nebylo viděti zástupy lidí, kupříkladu se před domy rodin, jež obrovským tímto neštěstím byly nějak dotčeny, neb před závody pohrobů a v zástupech těchto četné nejen ženy, ale i otrlejší muže osoušetí slzami zvlhlé oči nad osudem tolika mladých a nadějných životů, jež patřily osobám milovaným a nepostrádatelným. Každý chtěl posledně pohlednouti do tváře toho neb onoho mladého muže, té neb oné dívky, ježž mladý život byl tak náhlě a náhle zničen za okolnosti, při pomýšlení na které někdo oubírá se počtu politování a z větší části i odsouzení těch, kdo tolik a tolik životů lidských mají na svědomí. Byly to výjevy přímo zoufalé, ježž odehrály se v každém téměř bloku českých máších osad a ježž přivodily smutek všeobecný.

Jedna momentka zoufalých také v domě č. 4307 záp. 25. pl., kdež se svou rodinou bydlí manželé Jan a Dorota Zástěroví. Nikdo zoufalosti jejich nezapomněl, neboť ztratili v neštěstí tom tři deery, 18 rok starou Julii, 24letou Antonii a 23 rok starou Mary. Všechny pracovaly v závodě Western Electric, jely v sobotu na výlet a nevrátily se více. Mrtvoly jejich nalazeny byly večera ráno ve dvě hodiny příbuznými v budově rmory. Též post-

ženým manželům zbývají nyní pouze dvě deery, svobodná dosud Louise a Anna, provdaná Zemánová. Jak dostechli se během večerejšho dne, jistý krajan Horáček viděl Julii ve vodě, po nešťastí však zachraňoval jiné tři dívky, vzkrákl na ni, aby hleděla se udržeti na vodě, když však připlaval zpět, nenalezl ji více. O mrtvoly dívek postarala se pohrobnická firma Mařík a Synové. Podobným osudem postiženi byli manželé Dolejšovi z čísla 4917 záp. 24. Pl. v Cicero. Ti ztratili v neštěstí tři deery, Marii, Růženu a Annu, jejichž mrtvoly stotožněny byly večerejšho dne v Armory budově a dopraveny do pohrobnického závodu p. J. Jany na Albany ave. Politování hodnou jest matka jejich, která v zoufalém pláči stále jen volá deery svoje jménem, marně však. O stavu jejím panují vážné obavy.

Včera dopoledne nalezl Jan Salák z čísla 2644 již. Kildare ave. svou manželku Fernii, 32 rok starou, s níž vydal se v sobotu ráno z domova na výlet a kterou ztratil z děsném zápase o život. Sám vyvázl, když však ohlížel se po druhé své bytosti, nemohl ji více spatřiti a teprve večera shledal se s ní co s pouhou mrtvolou, jež dopravena byla do pohrobnického závodu p. Urbánka na 26. ulici.

Teprve dvacáté, již však také poslední narozeniny slavila v sobotu sl. Anna Benešová, deera vdovy p. Benešové z čísla 2536 již. Avers ave. Těšila se na výlet po vodě a těšila se na tím více, že stal se pro ni příležitostí ku oslavě dvacátého výročí narozenin, jež na den ten připadaly. Již po čtvrté hodině ráno se probudila, nemohou, jako nedočkavé děcko, dočkáti se okamžiku, aby se ustrojila a z domu vyjela. Probudila i svou matku aby jí v ústroji byla nápomocnou a odešla se svými přítelkyněmi, aby se více nevrátila. V nevěnné rozpuštělosti dávala matce své "Good bye maminko, možná že se více nevrátím," nepamyslel v tom okamžiku, že slova její se vyjhnú tak nečekávaně. Byla nalazena kolem jedné hodiny v noci na večerejšek v budově Armory svými bratry a večera dopoledne dopravena do pohrobnického závodu p. Maříka na Crawford ave., odkudž převezena bude do domu smutku. Nepracovala v závodě Western Electric, přítelkyně její však, sl. Neprašová a sl. Meyerová, ji na výlet zvaly a šla, aby nyní pro ni mimo matky i bratři a sestry narákali.

Stejně pathetickým jest také případ sl. Julie Kolářové z čísla 2540 již. Hamlin ave., 24 rok staré ježž ve celém okolí, kde bydlí, známá byla co dívka skutečně řádná a pořádku dbalá. Ještě na odchodu svém v sobotu ráno se smíchem a v žertu narizovala matce své, paní Veronice Kolářové, aby vše měla v pořádku večer, když náhodou "někoho" s sebou domů přivedla, aby mohla být na domov své hrdou. Neopřehledovala ovšem se obávati, neboť přibyték rodiny Kolářové úklidem a čistotou přímo září, zna-

la však matčinu i svoji slabou stránku, zájem o bezpříkladnou čistotu a proto v rozmru jí chtěla ještě pozlobit. Ještě z automobilu, do kterého vedla se svými přítelkyněmi, o nichž, mimochodem řečeno, se zmíníme na jiném místě této zprávy, kývala kátek na pozdrav matce a to bylo poslední, kdy jí tato viděla. — Nalazena byla sestrou p. Mary Hrádkovou, jež s druhou sestrou paní Hynoukovou šla ji do zbrojnice hledat, večera ráno a dopravena do pohrobnického závodu p. Chrástky na 26. ulici. Truchlí pro ni rodiče, Josef a Veronika Kolářovi, 4 bratři a 2 sestry.

Frank Cerný, 17 rok starý syn manželů Josefa a Barbory Cerných z čísla 2643 již. Kolin ave. šel na výlet s bratrem Janem, tento však vrátil se již s lodí a zůstal tam pouze Frank, aby s mnohými jinými zahynul. Zármutek rozhostil se nyní tam kde druhy bylo ježž vždy plno a kdež zanechává mimo rodičů 3 bratry a 4 sestry. Mrtvola jeho nalazena byla v 11 hodin večera dopoledne v budově Armory a dopravena do pohrobnického závodu p. Urbánka na 26 ul. Pohřben bude v úterý na hřbitov Česko-národní.

Amalie Píckasová z čísla 2655 již. Springfield ave. nedočká se již svého dvacátého roku, ježž příchod slaviti měla příští pátek. Od svého dětství pracovala v závodě Western Electric, měla tam plno známých a přítelkyň a proto na výlet se těšila, jako mnoho jiných radost její však proměníla se nyní v zármutek a žal rodičů Václava a Kateřiny a 4 sester. — Nalazena byla co mrtvola večera v noci as ve dvě hodiny a ráno večera přivezena pak do pohrobnického závodu p. Maříka na Crawford ave. Pohřeb její konán bude z domu smutku, neznámou dosud kdy.

Karolina Homolková, 17 rok stará z čísla 2323 již. Hamlin ave. šla na výlet se svým bratrem Josefem a přítelkyní Annou Quinovou, bydlící ve vedlejším domě. Živ vrátil se pouze bratr Homolkov, jenž v rozhodném okamžiku přeskočil zábradlí paluby, a svezl se na doek. Sestra jeho i přítelkyně její zůstaly někde na druhé straně, a na vzdor pátrání nemohl je nikde nalézti. Teprve s druhým bratrem nalezl obě v budově Armory a tělo sestry jeho dopraveno bylo do závodu pohrobnického p. Chrástky na 26. ul. Truchlí pro ni rodiče Josef a Alibina Homolkovi, jedna sestra a dva bratři.

Včera dopoledne nalazena byla také mrtvola 19 rok starého Joe Petlačka z čísla 2748 již. Springfield ave., jenž zanechal za sebou matku, vdovu p. Kateřinu Petlačkovou, dva bratry a tři sestry. Petlaček pracoval pro závod Western Electric. Pozůstatky jeho nalézají se v pohrobnickém závodě p. Urbánka na 26. ul.

Jednou z mnohých, kdož životem zaplatili sobotní výlet, byla také Mary Kálová, 17letá dívka, ježž rodiče Josef a Mary Kálová bydlí v č. 2848 j. Springfield ave. Mimo nich želi násilně smrti drahé dívky čtyři sestry a bratr, jimž byla nalazena as ve 12 hodin v noci na večerejšek v budově Armory.

Téžž postižena byla rodina p. Václava Homoly, bydlícího v čísla 3223 záp. 23. Place v Morton Parku. Týž vypravil se na výlet s manželkou a dvěma deerškami, Mařenkou a Vlastou. Zachránil se jenom sám a deerska Mařenka, 4 roky stará, kdežto jeho manželka Žofie a dva a půl rok stará Vlasta nalazely hrob ve vlnách chicagské řeky.

Mezi obětmi nalézá se též krajan Otto Mareš, 21 rok starý syn českého pekaře Jana Mareše, ježž obchod nalézá se na 27. ulici a jižní Lawndale ave.

Celá rodina Fenigova, jež bydlila v čísla 5326 západní 23. Pl., sestávající z manželů Viléma a Marie a dvou dítek, 4 roky staré Helenky a 7 rok starého Vítězva zahynula při hrozné katastrofě.

Počet českých obětí je veliký a nemohl býti doposud přesně zjištěn.

Z NEW YORKU DO ALBANY, N. Y., VZDUCHOLODÍ ZA \$150.

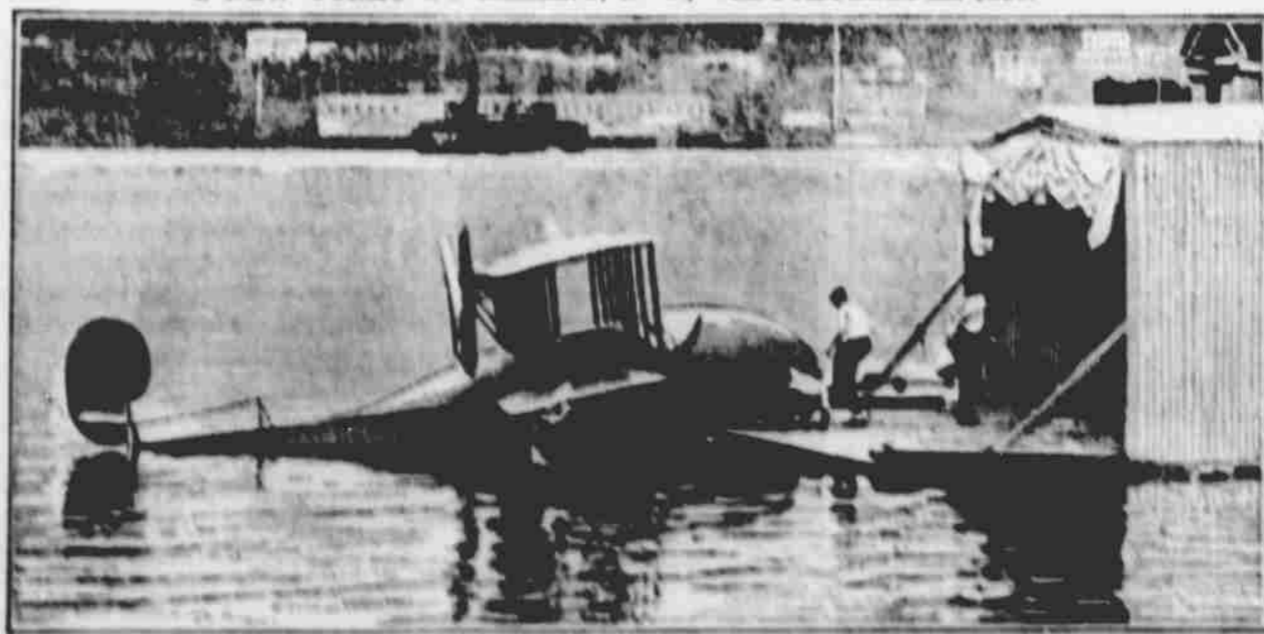

Photo by American Press Association.
Erwin Morse, syn Charlese W. Morse, finančníka, střídil v minulých dnech dopravu mezi New Yorkem a Albany, N. Y. První cesta skončila osudně, ježž aeroplan byl poškozen. Mladý Morse ale přes to ve svých pokusech hodlá pokračovati a doufá, že setká se s výsledkem.